

สารบัญ

	หน้า	
<u>บทคัดย่อ</u>	(3)	
ABSTRACT	(5)	
กิตติกรรมประกาศ	(7)	
สารบัญ	(8)	
สารบัญตาราง	(14)	
สารบัญภาพ	(17)	
สารบัญแผนภูมิ	(20)	
<u>บทที่ 1 บทนำ</u>		
1.1 ความเป็นมา	1	
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4	
1.2.1 วัตถุประสงค์หลัก	4	
1.2.1 วัตถุประสงค์รอง	4	
1.3 ขอบเขตการศึกษา	5	
1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากรเป้าหมาย	5	
1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา	6	
1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา	6	
1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	6	
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8	
1.6 คำนิยามที่ใช้ในการศึกษา	8	
1.6.1 คำนิยามเชิงแนวความคิด	9	
1.6.2 คำนิยามเชิงปฏิบัติการ	10	
<u>บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม</u>		
2.1 หลักการ แนวคิด และองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	14	c2-1
2.1.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	14	

2.1.2	งานสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม โบราณสถาน และสิ่งแวดลอมศิลปกรรม	16
2.1.3	ปัญหาสิ่งแวดลอมศิลปกรรม โบราณสถาน และงานสถาปัตยกรรม	18
2.1.4	ความหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม	20
2.1.5	วิวัฒนาการแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม ในประเทศไทย	21
2.1.6	วิวัฒนาการแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม ในต่างประเทศ	24
2.1.7	แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรมในเชิงทฤษฎี	28
2.1.8	แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรมในเชิงปฏิบัติการ	29
2.1.9	ปัญหาในการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม	38
2.2	บทบาทหน้าที่ขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม	40
2.2.1	หน่วยงานของภาครัฐบาล	41
2.2.2	องค์กรของภาคเอกชน และประชาชน	43
2.3	แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	45
2.3.1	ความหมายของบทบาท	45
2.3.2	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	46
2.3.3	การจำแนกลักษณะของบทบาท	47
2.3.4	<u>ตำแหน่งของบทบาท</u>	49 c2-2
2.3.5	ส่วนประกอบของบทบาท	49
2.3.6	ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาท	49
2.3.7	ปัญหาของการแสดงบทบาท	49
2.3.8	บทบาทการจัดการศึกษากับการอนุรักษ์สิ่งแวดลอมศิลปกรรม	50
2.4	แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติ	51
2.4.1	ระบบความรู้และทัศนคติ	51
2.4.2	แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	52
2.4.3	แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	54
2.5	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิต	58
2.5.1	ปัจจัยที่มีต่อการเรียนการสอน	58
2.5.2	หลัก 7 ประการสำหรับการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ในระดับปริญญาบัณฑิต	59
2.5.3	หลักการสอนในระดับอุดมศึกษา	60
2.5.4	แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน	60

2.5.5	สภาพการจัดการเรียนการสอนของไทย	62
2.5.6	ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในด้านต่างๆ	62
2.5.7	การศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายทอดและเสริมสร้างวัฒนธรรม	66
2.5.8	ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา	66
2.5.9	วิวัฒนาการของการจัดการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย	76
2.5.9	พัฒนาการทางด้านการจัดการศึกษาสถาปัตยกรรมไทย เพื่อการอนุรักษ์	77
2.6	สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม สถาปัตยกรรม โบราณสถาน ในจังหวัดนครราชสีมา	78
2.6.1	สมัยก่อนประวัติศาสตร์	78
2.6.2	สมัยประวัติศาสตร์ตอนต้น	79
2.6.3	สมัยเขมร ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 14-18	79
2.6.4	สมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น	82
2.7	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	84
2.8	สรุปการทบทวนวรรณกรรม	86
บทที่ 3 <u>วิธีดำเนินการศึกษา</u>		
3.1	รูปแบบการศึกษา	88
3.2	การศึกษาจากแหล่งทุติยภูมิ	90
3.3	การสำรวจภาคสนาม	91
3.4	การสัมภาษณ์เชิงลึก	92
3.5	การศึกษาจากแบบสอบถาม	94
บทที่ 4 <u>ผลการศึกษาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ</u>		
4.1	คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอีสาน นครราชสีมา	104
4.1.1	ประวัติความเป็นมา	104
4.1.2	วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์	105
4.1.3	ข้อมูลพื้นฐานของคณะสถาปัตยกรรม	107
4.1.4	หลักสูตรในคณะสถาปัตยกรรม	107
4.1.5	การจัดการเรียนการสอนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	108
4.1.6	ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรม	111
4.1.7	สรุป	112
4.2	สำนักศิลปากรที่ 12 นครราชสีมา	113
4.2.1	ความเป็นมา	113
4.2.2	โครงสร้างและบทบาทหน้าที่	114

4.2.3	สรุป	116	
4.3	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 นครราชสีมา	117	
4.3.1	ความเป็นมา	117	
4.3.2	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และหน้าที่ความรับผิดชอบ	117	
4.3.3	โครงสร้างการบริหารและบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้าง	118	
4.3.4	สรุป	119	
4.4	หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น นครราชสีมา	120	
4.4.1	ความเป็นมา	120	
4.4.2	รูปแบบการบริหารหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น	120	
4.4.3	บทบาทและหน้าที่ของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น	121	
4.4.4	สรุป	122	
4.5	กรรมาธิการสถาปนิกอีสาน สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์	122	
4.5.1	ความเป็นมา และวัตถุประสงค์การก่อตั้ง	122	
4.5.2	รูปแบบการบริหารของกรรมาธิการสถาปนิกอีสาน	122	
4.5.3	สรุป	123	
<u>บทที่ 5 ผลการศึกษาข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ</u>			
5.1	ผลการสำรวจภาคสนาม	124	c5-1
5.1.1	สภาพปัจจุบันของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทสถาปัตยกรรม ในจังหวัดนครราชสีมา	124	
5.1.2	<u>การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทสถาปัตยกรรม ในจังหวัดนครราชสีมาขององค์กรที่เกี่ยวข้อง</u>	166	c5-2
5.1.3	บทบาทด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทสถาปัตยกรรม ของคณะสถาปัตยกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	169	
5.2	ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	174	
5.2.1	สภาพปัจจุบันและปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทสถาปัตยกรรม ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	174	
5.2.2	ข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง	176	
5.2.3	การพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	179	

5.2.4	สภาพปัจจุบันของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา ในการจัดการศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	182
5.2.5	ความคิดเห็นจากภายในคณะสถาปัตยกรรมที่มีต่อการจัดการศึกษา และการมีบทบาทในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	184
5.2.6	บทสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	185
5.3	ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม	187
5.3.1	การสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา	187
5.3.2	การทดสอบสมมติฐาน	193
บทที่ 6 การอภิปรายผลการศึกษา		
6.1	การอภิปรายข้อมูลผลการศึกษา	222
6.1.1	สรุปความเชื่อมโยง : ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ	222
6.1.2	การพิจารณาสภาพภายในและปัจจัยภายนอก	225
6.2	บทบาทของคณะสถาปัตยกรรม : การอภิปรายผลจากการทบทวนวรรณกรรม	229
6.2.1	การอภิปรายบทบาท : มุมมองจากการทบทวนงานวิจัย	229
6.2.2	การอภิปรายบทบาท : แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	232
6.2.3	การอภิปรายบทบาท : แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในระดับปริญญาบัณฑิต	236
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ		
7.1	สรุปผลการศึกษา	240
7.2	ข้อเสนอแนะ	242
7.2.1	ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบทบาทด้านการบริหารจัดการ ในคณะสถาปัตยกรรม	243
7.2.2	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทด้านการจัดการศึกษา	244
7.2.3	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทด้านการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้	246
7.2.4	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทด้านการบริการทางวิชาการ	246
7.2.5	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทของนักศึกษา	247
7.2.6	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ และประสานข้อมูลของคณะสถาปัตยกรรม	247
7.2.7	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	248

7.2.8	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชน	249
7.2.9	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป	249
7.2.10	บทส่งท้าย	250
	<u>บรรณานุกรม</u>	251
	<u>ภาคผนวก</u>	
	ภาคผนวก ก แผนสำหรับการกำหนดตัวแปรเพื่อการวิจัย (Research Coordination Schema)	261
	ภาคผนวก ข ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก	268
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	273
	<u>ประวัติผู้เขียน</u>	285

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	สรุปหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมในประเทศไทย	44
3.1	การแบ่งชั้นภูมิและขนาดตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ	99
5.1	สรุปข้อมูลเชิงพรรณนาจากการศึกษาจากแบบสอบถาม	188
5.2	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	194
5.3	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	195
5.4	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	196
5.5	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	197
5.6	การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)	198
5.7	การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบที)	200
5.8	การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	201
5.9	การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม (ทดสอบแบบเอฟ)	202

5.21	การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับ บทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	218
5.22	การทดสอบความแตกต่างระหว่างปีที่เริ่มเข้าศึกษากับทัศนคติเกี่ยวกับ บทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	218
5.23	การทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษา (แบ่งตามระดับที่เข้าศึกษา) กับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทสถาปัตยกรรม	219
5.24	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	221
6.1	การพิจารณาสภาพภายในและปัจจัยภายนอก	226

(ภาคผนวก)

ก.	แผนสำหรับการกำหนดตัวแปรเพื่อการวิจัย (Research Coordination Schema)	262
----	--	-----

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปกรรม	16
2.2 ปัญหาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	20
5.1 ตำแหน่งที่ทำการศึกษากาศสนาม	125
5.2 พระอุโบสถกลางน้ำวัดพระนารายณ์มหาราช	126
5.3 หน้าบันใหม่พระอุโบสถ หลังจากที่ได้รับการบูรณะ	127
5.4 ขยะและวัชพืชน้ำในสระรอบพระอุโบสถกลางน้ำ	127
5.5 ขยะในบริเวณรอบพระอุโบสถ	127
5.6 อาคารที่สร้างขึ้นใหม่ขนาดพระอุโบสถทั้งสองข้าง	128
5.7 ชุมประตูดุใหญ่ที่บดบังทัศนียภาพของพระอุโบสถ	128
5.8 การใช้พื้นที่ภายในวัดเป็นพื้นที่จอดรถ	129
5.9 พระวิหารใหญ่ที่บูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว	130
5.10 เจดีย์ใหญ่ที่ยังบูรณะไม่แล้วเสร็จ	130
5.11 พระอุโบสถวัดบึง	131
5.12 ความชำรุดเสื่อมโทรมของพระอุโบสถวัดบึง	132
5.13 หน้าบันทิศตะวันออกแกะสลักไม้เป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ	132
5.14 หน้าบันทิศตะวันตกแกะสลักรูปพระวิษณุทรงครุฑ	133
5.15 ด้านหน้าและด้านข้างพระอุโบสถที่มีการปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่นและเป็นแนวกันชน	133
5.16 สภาพของปัญหาความแออัด เนื่องจากการจัดการพื้นที่ภายในวัด	134
5.17 ด้านหน้าอุโบสถหลังเดิมก่อนการบูรณะ	135
5.18 ด้านข้างพระอุโบสถหลังเดิมหลังการบูรณะ	136
5.19 สภาพภายหลังการบูรณะพระอุโบสถหลังเดิมในปัจจุบัน	136
5.20 สภาพปัจจุบันพระอุโบสถหลังใหม่ทั้งด้านหน้า และด้านหลัง	137
5.21 การทำลายทัศนียภาพโดยป้ายโฆษณาต่างๆ	138
5.22 ความทรุดโทรมของอาคาร เนื่องจากการก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐาน	138
5.23 การทำให้อาคารมีความสกปรกและเทอะ ทั้งโดยฝีมือของคนและสัตว์	138
5.24 การปลูกสร้างอาคารที่ทันสมัยประชิดกับอาคารอาคารที่ควรได้รับการอนุรักษ์	139

5.25	การจอตระตประชิดกับอาคาร เป็นการทําลายทัศนียภาพ	139
5.26	รูปแบบของเรือนไท-โคราช	140
5.27	เรือนเก่าแกในตัวของเมืองนครราชสีมา (ภายในบริเวณคูเมือง)	141
5.28	อาคารบ้านพักอาศัยในกองบัญชาการ กองทัพภาคที่ 2 ค่ายสุรนารี	142
5.29	ย่านการค้าบริเวณในตัวเมืองและนอกเมืองของจังหวัดนครราชสีมา	143
5.30	อาคารพาณิชย์ที่เป็นแบบครึ่งปูนครึ่งไม้บนถนนจอมพล	145
5.31	อาคารพาณิชย์ที่ก่ออิฐฉาบปูนทั้งหลังบนถนนจอมพล	146
5.32	สภาพปัจจุบันของโรงเตาเจียว (โคราชจีแซ)	147
5.33	การพัฒนาที่ไม่มี การควบคุม เป็นการทําลายทัศนียภาพของเมือง	148
5.34	อาคารศาลาัฐบาลมณฑล สมัยเป็นอาคารเรียนของโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	149
5.35	สภาพปัจจุบันของอาคารเรียน โรงเรียนรวมมิตรวิทยา	150
5.36	อาคารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สมัยที่ยังเป็นอาคาร 1 สำนักอธิการบดี	151
5.37	อาคารสำนักศิลปะและวัฒนธรรมในปัจจุบัน	151
5.38	อาคารเรียนหลังแรกของมหาวิทยาลัย	152
5.39	อาคาร 1 อาคารคณะบริหารธุรกิจหลังใหม่	152
5.40	สภาพปัจจุบัน ภายนอกและภายในของอาคารคุรุสํมมนาการ	154
5.41	ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของคุรุสํมมนาการ	154
5.42	สภาพปัจจุบันของอาคาร 2	155
5.43	ปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาคาร 2 ในปัจจุบัน	156
5.44	อาคารหอพักคุรุคามวาสี (หญิง) ในรูปแบบดั้งเดิมที่ยังไม่ได้ถูกปรับปรุง	156
5.45	อาคารหอพักภาคิกวศวี (ชาย) ในรูปแบบดั้งเดิมที่ยังไม่ได้ถูกปรับปรุง	157
5.46	อาคารหอพักพัฒนาศรม (ชาย) หลังการปรับปรุง	157
5.47	อาคารหอพักเดิม ปัจจุบันได้ปรับปรุงเป็นอาคารกิจการนักศึกษา	157
5.48	สภาพปัจจุบันของบ้านพักอาจารย์และเจ้าหน้าที่	158
5.49	อาคารหอพักที่กำลังก่อสร้างขึ้นใหม่	158
5.50	ประดุษุมพลในอดีต	160
5.51	บริเวณลานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ที่มีความเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย	160
5.52	ปัญหาด้านทัศนียภาพบริเวณชุ่มประดุษุมพล และด้านหลังอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี	161
5.53	การก่อสร้างอาคารในบริเวณลานอนุสาวรีย์ ทําให้ความสง่างาม ของอนุสาวรีย์ลดลง	161
5.54	ความไม่เหมาะสมในการนำอุปกรณ์เด็กเล่นมาตั้งในบริเวณดังกล่าว	162
5.55	สภาพกำแพงเมืองในอดีต	162

5.56	อาคารครอบซากกำแพงเมืองเดิมบริเวณมุมเมืองทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของตัวเมือง	163
5.57	แนวกำแพงเมืองเดิมโดยใช้วัสดุใหม่ก่อสร้างแสดงลักษณะการวางเรียงอิฐ	164
5.58	สภาพการทำงานบนซากแนวกำแพงเมือง ขณะปรับปรุงภูมิทัศน์ สวนท้าวสุรนารี	164
5.59	แนวกำแพงเมืองที่ปลูกหญ้าคือแนวของกำแพงเมืองหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	164
5.60	แสดงผลงานของนักศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำในการศึกษารายวิชาต่างๆ	172

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 ความเชื่อมโยงของปัญหา สาเหตุ และผลกระทบ	3
1.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
3.1 รูปแบบของการศึกษา	89
3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษาจากแบบสอบถาม	95
3.3 สรุปกรอบวิธีดำเนินการศึกษา	103
6.1 สรุปความเชื่อมโยงของปัญหา สาเหตุ และผลกระทบ	223